

การศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา

A study of waste disposal behavior of students of  
Assumption College Nakhonratchasima

นายธรรมณูญ คำสัตย์ : ฝ่ายบริหารทั่วไป : คณะกรรมการที่ปรึกษาผู้อำนวยการ  
โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา และ (2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 317 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (Independent t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ผลการศึกษาพบว่า (1) พฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอย เท่ากับ 1.34 และ (2) นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ต่างกันมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ :** พฤติกรรม , การทิ้งขยะมูลฝอย , โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สังกัด ฝ่ายบริหารทั่วไป

คณะกรรมการที่ปรึกษาผู้อำนวยการ

E-mail : Coachart29@gmail.com

## บทนำ

ปัจจุบันขยะกำลังเป็นปัญหาสำคัญในระดับโลก ดังนั้นหลายประเทศให้ความสำคัญและสนใจในการแก้ปัญหาขยะที่กำลังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงกับสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ โดยเฉพาะขยะพลาสติกที่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนเกิดมาจากมนุษย์ โดยเฉพาะปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง ขยะพลาสติกที่ไหลลงสู่ทะเลกลายเป็นปัญหาระดับโลก ซึ่งขณะนี้หลายประเทศให้ความสนใจและร่วมมือกันหาวิธีแก้ไข ทั้งการกำหนดนโยบายในการจัดการขยะ รวมถึงมาตรการลด เลิกใช้ถุงพลาสติก และการรณรงค์รีไซเคิล เพื่อร่วมมือกันกำจัดหรือลดจำนวนขยะพลาสติกลง และหันมาเลือกใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2563) การจัดการขยะจึงควรให้ความสำคัญหรือควรแก้ปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียนเพราะเป็นสถานที่ฝึกอบรมนิสัยและให้ความรู้เพื่อที่จะนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

การจัดการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 มาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ในมาตรา 23 กำหนดให้การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงกับมาตรา 24 (4) ที่กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศเจตนารมณ์ลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ตามนโยบาย “มาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานศึกษา สอดคล้องตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ การรณรงค์ให้นักเรียน ครู และบุคลากรในเรื่องการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง การทิ้งขยะในถังขยะที่ถูกประเภท มีการดำเนินการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดโดยการแยกขยะเป็น 3 ประเภท คือ ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะอันตราย และนำแนวคิดการลดปริมาณขยะและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยใช้แนวคิดการลดปริมาณขยะ 7 แนวทาง คือ การใช้ซ้ำ (Reuse) การซ่อมแซม (Repair) การแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) การเลี่ยงใช้ (Reject) การลดขยะ (Reduce) การเลือกใช้สินค้าชนิดเติม (Refill) และการเลือกใช้สินค้าที่ส่งคืนบรรจุภัณฑ์กลับสู่ผู้ผลิตได้ (Return) จากการดำเนินการที่กล่าวมานั้น พบว่า นักเรียนยังมีการแยกทิ้งขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง และยังมีขยะมูลฝอยทิ้งเกลื่อนกลาดอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียน และยังพบเห็นพฤติกรรมกาทิ้งขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของ

นักเรียนในสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกาาทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกาาทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนให้มีความถูกต้องเหมาะสมต่อไป

## ทบทวนวรรณกรรม

### แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรูทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

ความหมายของคำว่า ขยะ หรือมูลฝอย หรือขยะมูลฝอย ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของคำว่าขยะมูลฝอยจากแนวคิดของทวิสิทธิ์ สิทธิกร (2531 : 115) สำนักรักษาความสะอาด (ม.ป.ป. : 1) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 650) พิเชิต สุกุลพราหมณ (2535 : 334) สามารถสรุปได้ว่า ขยะมูลฝอยหมายถึง วัสดุ สิ่งของที่เหลือทิ้งจากการใช้งาน เช่น เศษกระดาษ เศษวัสดุที่ห่อหุ้มสินค้า พลาสติก เศษแก้ว โลหะ กระป๋อง เศษอาหารและเศษวัสดุอื่น ๆ

ปัจจัยในการเกิดและแหล่งที่มาของปัญหาขยะมูลฝอย ตามแนวคิดของวินัย วีระพัฒนานนท.(2540 : 20) และจตุพร บุณนาค (2540 : 99 - 102) สรุปได้ว่า ปัจจัยในการเกิดปัญหาขยะมูลฝอย เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่กระทำ ดังนั้นถ้าประชาชนอาศัยอยู่รวมกันมาก อยู่รวมกันอยางหนาแน่น ก็สามารถก่อให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น

ประเภทของขยะมูลฝอย ตามแนวคิดของระเบียบ ชาญช่าง (2541 : 21 - 22) ได้แบ่งประเภทของขยะมูลฝอยออกเป็น 12 ชนิด ได้แก่ 1.ขยะมูลฝอยสด (Garbage) 2. ขยะมูลฝอยแห้ง (Rubbish) 3. เถ้า (Ashes) 4. ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial refuse) 5. ซากสัตว์ (Dead animals) 6. ขยะมูลฝอยจากถนน (Street refuse) 7. ขยะมูลฝอยจากการเกษตรกรรม (Agricultural refuse) 8. ของใช้ที่ชำรุด (Bulky waste) 9. ซากรถยนต์ (Abandoned vehicles) 10. เศษสิ่งปลูกสร้าง (Construction & Demolition wastes) 11. ขยะมูลฝอยพิเศษ (Special wastes) และ 12. กากตะกอนและน้ำโสโครก (Sewage treatment residues) ส่วนสำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้จำแนกประเภทของขยะมูลฝอยตามกิจกรรม ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ขยะมูลฝอยจากชุมชน (Community wastes) 2. ขยะมูลฝอยจากการเกษตรกรรม (Agricultural wastes) และ 3. ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial wastes) ผู้วิจัยได้สรุปการจำแนกประเภทของขยะมูลฝอยออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. ขยะมูลฝอยเปียก ได้แก่ เศษอาหาร เศษพืชผัก เศษเนื้อสัตว์ เศษผลไม้ และ 2. ขยะมูลฝอยแห้ง ได้แก่ กระดาษ พลาสติก เศษไม้ ฝา แก้ว กระป๋อง เนื่องจากโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา มีการแยกทิ้งขยะมูลฝอยออกเป็น 2 ประเภท คือ ขยะมูลฝอยเปียก และขยะมูลฝอยแห้ง

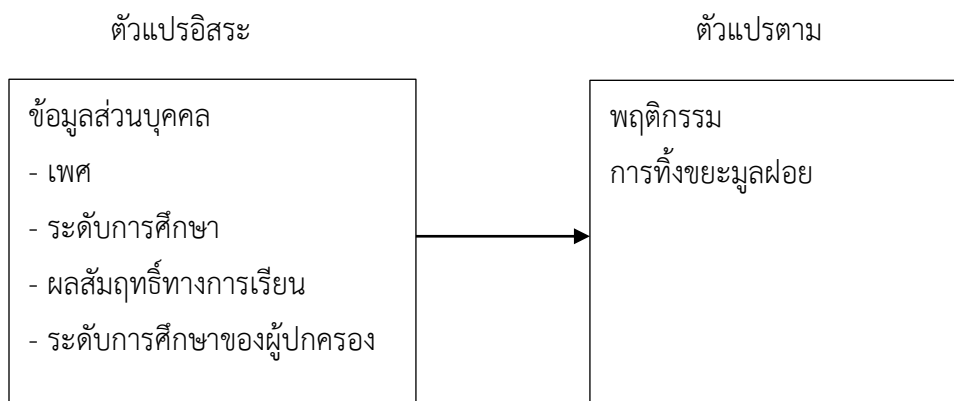
### แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม จากประภาเพ็ญ สุวรรณ (2527 : 15) สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2529 : 4) ชลิตา ถนอมวงษ (2537 : 10) สมจิตต สุพรรณทสสน (2540 : 97) สรุปได้ว่า

พฤติกรรม คือ กิจกรรมหรือปฏิบัติการตอบสนองของสิ่งมีชีวิต ประกอบด้วยพฤติกรรมภายในซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ แต่สามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือพิเศษ และพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตได้โดยตรง

### กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอย ซึ่งจากตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

### วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา และ (2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

### วิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 317 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ซึ่งลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียน มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ จำนวน 18 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม โดยการ

คำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยของนักเรียน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยของนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) เปรียบเทียบพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครองโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

### ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอย เท่ากับ 1.34 และ (2) นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ต่างกันมีพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

### อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ (1) พฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการทั้งขยะเท่าที่ควร จึงไม่ใส่ใจในการปฏิบัติและรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง สภาพแวดล้อมรอบตัวของนักเรียนที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ เช่น ไม่มีการจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีการแยกทั้งประเภทขยะมูลฝอย ความพอเพียงของภาชนะที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยในแต่ละวัน และแต่ละสถานที่ที่มีการเกิดปริมาณขยะที่ไม่เท่ากัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการขาดความรู้ เจตคติ และการกระตุ้นจากครู เพื่อน และผู้ปกครอง การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการรักษาความสะอาดให้กับนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชาญ มณีโชติ (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมกาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมกาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับพอใช้ (2) นักเรียนชายและหญิง มีพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกาทั้งขยะมูลฝอยสูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลจะมีแบบแผนแห่งการพัฒนาเฉพาะตามแบบแผนของแต่ละคน ซึ่งเพศชายและหญิงจะมีความแตกต่างกัน ทั้งร่างกายและจิตใจ เป้าหมายของชีวิต พฤติกรรมทางสังคม ความคิดเห็น ค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูลูกผู้หญิง ที่มีความละเอียดอ่อนมากกว่าลูกผู้ชาย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ ริกจิทธิศิริกุล (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา

คุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดีกว่านักเรียนชาย (3) นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่คล้ายกัน จึงมีความแตกต่างกันไม่มากเท่าที่ควร และนักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน การปฏิบัติจึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีณยรัฐ นิลชาติ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีการศึกษาต่างชั้นกับคณะที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยรวม ไม่แตกต่างกัน (4) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้เพื่อให้เกิดพฤติกรรม สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากการเรียนปกติในห้องเรียน (ประภาพร ฤทธิ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. 2536 : 53) นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สุวลัย อารงคสกุลศิริ (2537 : ก - ข) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง (4) นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองจะมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ในการปฏิบัติส่วนมากยังเกิดจากความเคยชิน และขาดการปฏิบัติตนในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรหลานของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่มีเวลาในการอบรมหรือให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องแก่บุตรหลานของตน ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวรรณ ฤทธิ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของบิดาและมารดา

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมโครงการรณรงค์เรื่องการทิ้งขยะมูลฝอยในโรงเรียน ให้กับนักเรียนอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความตระหนักในการรักษาความสะอาดของโรงเรียน รวมทั้งปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสภาพแวดล้อมชุมชนและสังคมอีกด้วย

2. ควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการทิ้งขยะ มูลฝอย ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องขยะมูลฝอยแก่นักเรียนในทุกระดับชั้น โดยมีการสอดแทรกหรือบูรณาการในเนื้อหาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ การจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีการแยกประเภทของขยะที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอกับปริมาณขยะ เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมในการทิ้งขยะมูลฝอยที่ดีขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

## ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญนครศรีราชสีมาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 และในระดับปฐมวัย
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอัสสัมชัญนครศรีราชสีมา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการหาวิธีการจัดเก็บ หรือการจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ในโรงเรียนอัสสัมชัญนครศรีราชสีมา เช่น ครู บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่พนักงาน

## บรรณานุกรม

- กนกพร อิศรานุกวัฒน์. (2540). *ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2544). *การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร*. กรุงเทพฯ : บริษัทเร โพร เอ้าส์ จำกัด.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2535). *พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2525 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็น เจ โพรโมชั่น จำกัด.
- กองสุขศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. (2542). *แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้ในการดำเนินงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองสุขศึกษา.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงสาส์น.
- จตุพร บุณยานค. (2540). *โครงการจัดการขยะมูลฝอยด้วยธุรกิจสีเขียวในโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเขलगานนคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ. (2526). *จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- จินดา แขวงเมือง. (2541). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ คม. (การศึกษาวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชลธิชา ตั้งอั้น. (2534). *ความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติของแม่บ้าน ในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล : ศึกษากรณีครัวเรือนริมคลองแสนแสบ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ชลิดา ถนอมวงษ์. (2537). การศึกษาพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในแพพักแพล่องในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เดือนจิต สุตสาท. (2547). การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขตเทศบาล ตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีสิทธิ์ สิทธิกร. (2531). หลักและการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.
- นิรมล เทียนชัย. (2542). การทิ้ง การเก็บรวบรวม การกำจัดมูลฝอยครัวเรือน และการจัดการมูลฝอยของสุขาภิบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ : ภาคนิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประคอง วรรณสุต. (2529). สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ประเทือง ภูมิภักธาคม. (2535). การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. ปทุมธานี : ฝ่ายเอกสารตำราวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ. (2527). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ ; และสวิง สุวรรณ. (2536). พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขศึกษาและสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประไพศรี วัลลีย์ลักษณ์. (2540). พฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปรีดา แยมเจริญวงศ์. (2531). การจัดการขยะมูลฝอย. ขอนแก่น : ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขาภิบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชิต สกุลพราหมณ์. (2535). การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ธนการพิมพ์.
- ระเปียบ ชาญช่าง. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- เรืองฤทธิ์ กิตติวิทยาพงศ์. (2540). พฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะของนักศึกษาวิทยาเขตวังไกลกังวล. ประจวบคีรีขันธ์ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตวังไกลกังวล.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2530). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.



วารี ระกิติ. (2530). "หลักการสาธารณสุข." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสาธารณสุข 2 หน่วยที่ 8 -15.

พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี. : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิชาญ มณีโชติ. (2537 ). พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

วินัย วีระวัฒนานนท์. (2532). การบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศรัณย์รัฐ นิลชาติ. (2545). การปฏิบัติเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2543). ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2537). เครื่องชี้วัดภาวะสังคม พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2529). จิตวิทยาการจัดการพฤติกรรมมนุษย์. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวรรณณี ยวชาติ. (2532). การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรม

อาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

สุวลัย อารงค์สกุลศิริ. (2537 ). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

อมรรัตน์ ธีรกิจศิริกุล. (2530 ). พฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล.